

RICHTLIJNEN VOOR WEDSTRIJD PLANNING

International Orienteering Federation

Richtlijnen voor Wedstrijd planning

1. VOORWOORD
  - 1.1 Doel van dit boekje
  - 1.2 Gebruik van de grondbeginselen
2. BASIS PRINCIEPEN
  - 2.1 Definitie van Oriëntatie
  - 2.2 Doel van een goede baanlegging
  - 2.3 De gouden regels van de baanlegger
3. DE ORIËNTATIELOOP
  - 3.1 Terrein
  - 3.2 Definitie van een oriëntatieloop
  - 3.3 De start
  - 3.4 De benen
  - 3.5 De controlepost
  - 3.6 De aankomst
  - 3.7 De elementen van het kaartlezen
  - 3.8 Wegkeuze
  - 3.9 Moeilijkheidsgraad
  - 3.10 Wedstrijdtype
  - 3.11 Waar moet de baanlegger naar trachten
4. DE BAANLEGGER
5. REFERENTIES

1. VOORWOORD

1.1 Doel van dit boekje

Deze principes zijn tot doel een eens gelijkend standaard werk te maken voor de planning van oriëntatiewedstrijden, om de eerlijkheid in een competitie en het uniek karakter van de oriëntatiesport te beveiligen.

1.2 Gebruik van de principes

Omlopen in alle Nationale wedstrijden moeten gelegd worden in overeenkomst met deze principes. Zij moeten ook dienst doen als algemene hulplijn voor de planning van andere competitiegerichte oriëntatiewedstrijden.

2. BASIS PRINCIPES

2.1 Definitie van oriëntatie

Oriëntatie is een sport in welke de deelnemers een aantal punten moeten vinden die in het terrein gematerialiseerd zijn met controle posten, in een zo kort mogelijke tijd, enkel geholpen door kaart en kompas. Het kan gekarakteriseerd worden als een navigatieloop.

2.2 Doel van een goede baanlegging

Het doel van een baanlegging is; de deelnemers een correct getekende omloop te presenteren voor hun verwachte mogelijkheden. Het resultaat moet een weerspiegeling zijn van de technische en fysieke vaardigheden van de deelnemers.

2.3 De gouden regels van de baanlegger

De baanlegger moet de volgende principes in gedachten nemen:

- Het uniek karakter van het oriënteren als navigatieloop
- De eerlijkheid van de competitie
- Het plezier van de deelnemer
- De bescherming van het wildleven en de natuur
- De behoefte aan media en toeschouwers

2.3.1 Uniek karakter

Elke sport heeft zijn eigen karakter. Het uniek karakter van de oriëntatiesport is het kiezen van de beste weg door onbekend terrein tegen de tijd. Dit vraagt oriëntatiekennis, het juist lezen van de kaart, wegkeuze evaluatie, kompas-kennis, concentratie onder een zekere druk, snelle beslissingen nemen, lopen in de natuur enz....

2.3.2 Eerlijkheid

Eerlijkheid is de basisvereiste in een competitiesport. Ondanks de grote voorzichtigheid bij iedere stap van een baanlegging en omloop planning, kan geluk gemakkelijk kenmerkend zijn in een oriëntatiewedstrijd. De baanlegger moet al deze factoren goed in overweging brengen om de zekerheid te hebben dat de wedstrijd eerlijk verloopt, en dat de deelnemers de competitie waarderen in elk deel van de wedstrijd.

2.3.3 Het plezier van de deelnemer

De populariteit van de oriëntatiesport kan alleen verbeteren als de deelnemers tevreden zijn met de omlopen die ze moeten lopen. Een voorzichtige gedachtegang is nodig om de zekerheid te hebben dat de omlopen geschikt zijn in termen van lengte, technische moeilijkheid, posten plaatsing enz. In deze zin is het bijzonder belangrijk dat elke wedstrijd geschikt is voor de deelnemers die de wedstrijd lopen.

2.3.4 Het wildleven en de natuur

De omgeving is gevoelig; het wildleven kan verstoord worden en het terrein als ook de vegetatie kan lijden door over gebruik. De omgeving omvat ook mensen, die leven in de competitiezone, muren, omheiningen bewerkte akkers, huizen en andere constructies enz. Het is normaal wel mogelijk om een weg te vinden om

deze belemmeringen van gevoelige zones te vermijden. Ondervindingen en onderzoeken hebben uitgewezen dat zelfs grote wedstrijden georganiseerd kunnen worden in deze gevoelige zones zonder enige beschadiging. Indien de juiste voorzorgen genomen zijn en de omlopen goed gepland worden. Het is zeer belangrijk dat de baan legger de zekerheid heeft van de toelating van een gebied, en dat elke gevoelige zone in het terrein op voorhand gekend is.

2.3.5 Toeschouwers en Media

De behoefte om een goed beeld te geven aan het publiek van onze oriëntatiesport zou een constante zorg moeten zijn voor de baanlegger. Hij of zij zal trachten om de toeschouwers en pers de mogelijkheid te geven om het verloop van een wedstrijd van zo nabij mogelijk te kunnen volgen, zonder de eerlijkheid van de sport te beïnvloeden.

3. DE ORIËNTATIEWEDSTRIJD

3.1 Terrein

Het terrein moet zo gekozen worden dat het een eerlijke wedstrijd biedt aan elke deelnemer. Om het karakter van de sport veilig te stellen zal het terrein beloopbaar en geschikt zijn om de oriëntatiekennis van de deelnemers te testen.

3.2 Definitie van een oriëntatiewedstrijd

Een oriëntatiewedstrijd wordt bepaald bij de start, de controle posten en de aankomst. Tussen deze punten welke een juiste plaats in het terrein geven en overeenstemmen met de omloop op de kaart, en de benen waarlangs de oriëntatieloper moet oriënteren.

3.3 De start

De startzone zal zo geplaatst worden dat:

- (i) er een opwarmingszone voorzien is
- (ii) wachtende deelnemers geen wegkeuze kunnen zien van de startende deelnemers. De plaats van waar oriëntatie van het eerste been begint moet gemarkeerd zijn in het terrein doormiddel van een baken zonder kniptang, op de kaart weergegeven met een driehoek. De deelnemers zullen vanaf de start geconfronteerd worden met een oriëntatie probleem.

3.4 De Benen

3.4.1 Goede benen

De benen zijn de meest belangrijke elementen van de oriëntatiewedstrijd en zullen grotendeels de kwaliteit hiervan bepalen. Goede benen bieden de deelnemer interessante navigatie problemen en leiden hem door een goed terrein met mogelijke alternatieve individuele wegen. In eenzelfde omloop moeten verschillende types van benen gepresenteerd worden, sommige gebaseerd op een interessante navigatie, en andere die een meer gemakkelijker wegkeuze inhouden. Er zal ook uitgekeken worden naar variatie van beenlengte en moeilijkheid om de deelnemer het gebruik van de verschillende oriëntatietechnieken en loopsnelheden op te leggen. De baanlegger zal ook trachten veranderingen in de algemene richting in te lassen door een opeenvolging van wisselende benen, zodat de deelnemers verplicht worden zich herhaaldelijk te oriënteren. Het is wenselijk voor een wedstrijd om enkele zeer lange benen te hebben gecombineerd met korte, om het interessanter te maken tegenover een aantal gelijke benen met mindere waarde.

3.4.2 Eerlijkheid van de benen

Geen enkel been zal een wegkeuze inhouden dat een voordeel of nadeel geeft wat niet aan de hand van de kaart kon voorzien worden door de deelnemers in wedstrijd conditie. Benen welke de deelnemers ontmoedigen om door verbodenzones of gevaarlijke moerassen te lopen moeten vermeden worden.

3.5 De Controle Post

3.5.1 Plaats

Posten worden geplaatst aan een merkpunt in het terrein dat ingetekend is op de kaart. Deze moeten bezocht worden door de deelnemers in de opgelegde volgorde, maar volgens eigen wegkeuze. Dit vraagt een planning en controle om de eerlijkheid te verzekeren. Het is bijzonder belangrijk dat de kaart een evenbeeld is van het terrein zeker in de omgeving van de post, en dat richting en afstand van alle mogelijke aanvalspunten correct is. Posten geplaatst aan lijnobjectieven moeten vermeden worden. Posten mogen niet geplaatst worden daar waar de zichtbaarheid van de post voor lopers komende uit verschillende richtingen niet kan worden ingeschat door middel van de kaart of postenbeschrijving.

3.5.2 De functie van de controlepost

De hoofdfunctie van een controlepost is het markeren van het eind alsook het begin van een oriëntatiebeen. Soms moeten controleposten gebruikt worden met andere specifieke doeleinden; bv. Om de lopers te leiden rond gevaarlijke moerassen, of verbodenzones. Controleposten kunnen ook dienen als verfrissings aanduiding, pers of toeschouwers punt.

3.5.3 Het controle baken

De controlepost moet overeenstemmen met de regels van het Internationale Oriëntatie Wedstrijden reglement. Voor zover mogelijk zal een controle zo geplaatst worden dat de deelnemers deze pas zien bij het bereiken van het beschreven kenmerk. Voor de eerlijkheid, de zichtbaarheid van de post zal gelijk zijn, als er zich een deelnemer aan de post bevindt of niet. Onder geen enkel voorwendsel zal de post verstopt worden, als deelnemers de plaats van de controlepost bereiken, moeten zij niet gaan zoeken achter de post.

3.5.4 Eerlijkheid van de standplaats van de controlepost

De plaats van een controle moet met grote zorgen en kennis gekozen worden om het scherpe hoek effect, waar aankomende lopers geleid kunnen worden door vertrekkende te vermijden.

3.5.5 Nabijheid van Posten

Posten van verschillende omlopen te kort op elkaar geplaatst kunnen lopers misleiden die toch door een juiste navigatie naar hun controlepost liepen. Alleen als de controle plaats duidelijk verschillend zijn in het terrein alsook op de kaart mogen de posten korter dan 100 meter geplaatst worden. Het reglement zegt: er mag geen enkele post korter als 30 meter van elkaar bevinden, posten met een duidelijke verschil in het terrein alsook op de beschrijving mogen binnen de 60 meter van elkaar geplaatst worden.

3.5.6 De posten beschrijving

De positie van de post, overeenstemmend met het kenmerk op de kaart, wordt verduidelijkt door de postenbeschrijving. Het exacte controle kenmerk in het terrein en het punt aangeduid op de kaart moeten onbetwistbaar zijn. Posten welke niet duidelijk beschreven kunnen worden door de IOF controle symbolen zijn niet geschikt en moeten vermeden worden.

3.6 De Aankomst

Ten minste het laatste gedeelte van de volgweg naar de aankomstlijn toe zal volledig afgebakend zijn.

3.7 Het element Kaartlezen

Op een goede oriëntatiewedstrijd worden de deelnemers verplicht zich te concentreren over gans de omloop, gedeeltes die geen kaartlezen of oplettendheid op de navigatie vereisen moeten vermeden worden, of ze zijn het resultaat van een goede wegkeuze.

3.8 Wegkeuze

Alternatieve wegen verplicht de deelnemers het gebruik van de kaart in te schatten in het terrein en zijn conclusies hieruit te trekken. Wegkeuzes verplicht de deelnemer onafhankelijk te denken en zal de deelnemers splitsen en zodoende het elkaar volgen minimaliseren.

3.9 De Moeilijkheidsgraad

Voor elk terrein en kaart kan de baanlegger omlopen plannen met een brede waaier van moeilijkheden. De moeilijkheidsgraad van de verschillende benen kan variëren door ze min of meer in de nabijheid van een lijn objectief te laten lopen. Deelnemers moeten de moeilijkheid kunnen inschatten bij de nadering van een controlepost, door de informatie beschikbaar op de kaart, en de juiste techniek te kiezen. Oplettendheid zal nodig zijn voor de verwachte kennis, ervaring en bekwaamheid van de deelnemers om de details op de kaart te lezen en te begrijpen. Het bijzonder belangrijk om het juiste niveau van de moeilijkheid te plannen voor omlopen van beginners en kinderen.

3.10 Wedstrijdtypes

Een baanlegging moet beantwoorden aan de specifieke verwachtingen van het type wedstrijd. Bv. De baanlegging voor een korte afstand oriëntatie vraagt een meer gedetailleerd kaartlezen aan een hogere graad van concentratie over de ganse omloop. Bij de baanlegging voor een aflossingswedstrijd moet men overwegen dat de toeschouwers van nabij de vooruitgang van de wedstrijd kunnen volgen.

3.11 De betrachtingen van een baan legger

3.11.1 Kennis van het terrein

De baanlegger zal volledig vertrouwd zijn met het terrein alvorens hij of zij een planning maakt van controleposten en benen. Hij of zij zal ook moeten weten dat op de dag van de wedstrijd de toestand kaart terrein verschillend kunnen zijn dan op de dag dat de banen gepland werden.

3.11.2 Zorg dat de moeilijkheidsgraad juist is

Het is gemakkelijk om omlopen voor beginners en kinderen moeilijk te maken. De baanlegger mag zijn kennis niet vergelijken met de moeilijkheid van navigatie, of met zijn wandelsnelheid bij het verkennen van de zones.

3.11.3 Gebruik eerlijke controle plaatsen

Het verlangen om de best mogelijke benen te leggen leid dikwijls naar ongeschikte controleplaatsen. Zelden zullen de deelnemers een verschil merken tussen een goed en een zeergoed been, maar ze zullen onmiddellijk merken als er een verstopte controlepost, een misleidende controlebeschrijving enz. leid naar een onvoorstelbaar tijdsverlies.

3.11.4 Plaats controleposten ver genoeg uit elkaar

Niettegenstaande de controleposten nummers hebben worden ze niet te dicht bij elkaar geplaatst, om de deelnemers niet te misleiden die een correcte navigatielopen naar de controlepost van hun omloop

3.11.5 Vermijd over gecompliceerde ingewikkelde wegkeuzes

De baanlegger kan wegkeuzes zien die nooit zullen genomen worden, en waardoor hij of zij veel tijd verliest bij het maken van verwarrende problemen, waar dat de deelnemer een andere goede wegkeuze kan nemen. Dit spaart tijd bij het baanleggen.

4. DE BAANLEGGER

De persoon verantwoordelijk voor de baanlegging moet een verstandelijk en oordeelkundig zicht hebben van de kwaliteit van een goede wedstrijd, geleerd door persoonlijke ervaringen. Hij of zij moeten ook vertrouwd zijn met de theorie van baanlegging en beoordeeld de speciale vereiste van de verschillende reeksen en verschillende types van competities. De baanlegger moet de kennis hebben om ter plaatse de verschillende factoren welke betrekking hebben met de wedstrijd te kunnen inschatten, zoals de toestand van het terrein, de kwaliteit van de kaart, de houding van de deelnemers en de toeschouwers enz. De baanlegger is verantwoordelijk voor de omlopen en het verloop van de competitie tussen start en aankomst. Haar of zijn werk moet gecontroleerd worden door de controleur. Dit is essentieel door de vele mogelijkheden van fouten die grote gevolgen zouden kunnen hebben.

5. Nawoord

Deze principes zullen gelezen worden in samen gang met de volgende IOF documenten:

- Regels voor Internationale wedstrijden
- Regels voor Wereld kampioenschappen
- Controle beschrijvingen
- Internationale Specificaties voor Oriëntatiekaarten
- Handboek voor Aflossingswedstrijden
- Handboek voor Wereld Cup wedstrijden.

Vertaling van Guidelines To Course Planning

Door Rogier Vanaken